

U s n e s e n í

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Aleny Svobodové a soudců JUDr. Ludmily Sladkovské a Mgr. Tomáše Šintáka ve věci navrhovatelky [REDAKCE], nar. [REDAKCE], trvale bytem [REDAKCE], proti odpůrci [REDAKCE], nar. [REDAKCE], trvale bytem [REDAKCE], zast. Mgr. Martinem Cervinkou, advokátem se sídlem Čechova 396, 560 02 Česká Třebová, o vydání předběžného opatření, k odvolání odpůrce proti usnesení Okresního soudu v Ústí nad orlicí č.j. 0 Nc 5103/2012-9 ze dne 13. 6. 2012, t a k t o :

- I. Usnesení okresního soudu ve výroku I **m ě n í** tak, že návrh na nařízení předběžného opatření, kterým bude odpůrci uložena povinnost zdržet se vstupu do společného obydlí v bytovém domě čp. [REDAKCE] v obci [REDAKCE], okres [REDAKCE], byt v [REDAKCE] nadzemním podlaží – byt rodiny [REDAKCE], jakož i do jeho bezprostředního okolí v okruhu 100 m od bytového domu včetně společných prostor v bytovém domě čp. [REDAKCE], tj. půda, kotelna, kolárna, zahrada, a dále povinnost zdržet se setkávání s navrhovatelkou, jejího nežádoucího sledování a obtěžování jakýmkoliv způsobem, **s e z a m í t á**.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před okresním soudem.
- III. Navrhovatelka je povinna nahradit odpůrci náklady řízení před krajským soudem ve výši 5.320 Kč do tří dnů od právní moci tohoto usnesení k rukám jeho zástupce.

O d ů v o d n ě n í :

Okresní soud výrokiem I usnesení shora nařídil předběžné opatření, kterým odpůrci uložil povinnost zdržet se vstupu do společného obydlí v bytovém domě čp. [REDAKCE] v obci [REDAKCE], okres [REDAKCE], byt v [REDAKCE] nadzemním podlaží – byt rodiny [REDAKCE], jakož i do jeho bezprostředního okolí v okruhu 100 m od bytového domu včetně společných prostor v bytovém domě čp. [REDAKCE], tj. půda, kotelna, kolárna, zahrada, a dále povinnost zdržet se setkávání s navrhovatelkou, jejího nežádoucího sledování a obtěžování jakýmkoliv způsobem, to vše po dobu 1 měsíce ode dne následujícího po dni, v němž uplyne lhůta stanovená rozhodnutím Policie České republiky, Obvodní oddělení [REDAKCE], č.j. [REDAKCE] - [REDAKCE] ze dne 6.6. 2012. Výrokem II soud uložil navrhovatelce zaplatit soudní poplatek ve výši 1.000 Kč (tento výrok následně zrušil usnesením č.j. 0 Nc 5103/2012-34 ze dne 26.6. 2012) a výrokiem III uložil odpůrci povinnost nahradit navrhovatelce náklady řízení 1.000 Kč, vše do tří dnů od právní moci rozhodnutí.

Okresní soud z listinných důkazů předložených navrhovatelkou zjistil, že dne 18.2. 2012 byla ošetřena lékařem, když dne 17.2. 2012 byla napadena [REDAKCE], shozena na zem,

udeřila se do kolen a trpí bolestivostí žeber. Lékařem bylo diagnostikováno pohmoždění hrudníku. Z úředního záznamu o podání vysvětlení ze dne 17. 2. 2012 u Policie České republiky v [REDAKCE] soud zjistil, že navrhovatelka oznámila tohoto dne ve 21.50, že v [REDAKCE] jejího bytu došlo k hádce mezi účastníky a k jejímu zranění. Navrhovatelka před orgány policie uvedla, že se jedná o opakované hádky za přítomnosti dětí. Z úředního záznamu Policie České republiky, Obvodní oddělení v [REDAKCE] ze dne 6. června 2012 dále zjistil, že dne 6.6.2012 se navrhovatelka ve 14:30 hodin dostavila k podání vysvětlení před orgány policie. Poukázala na nevhodné sexuální praktiky odpůrce, na hádky mezi manžely, jeho vyhrožování, fyzické napadení. Uvedla také, že v roce 2009 kontaktovala intervenční centrum s žádostí o pomoc. Následně na to začali chodit do manželské poradny. Popsala chování odpůrce od roku 2009 až do roku 2012. Mimo jiné uvedla, že pokud se týká sexuálního násilí ze strany odpůrce, tak nikdy nebyla vážně zraněna, pokud nepočítá modřiny. Lékařské ošetření nikdy nevyhledala. Ze spisu vedeného u Okresního soudu v Ústí nad Orlicí pod sp. zn. 0 Nc 24309/2012 okresní soud dále zjistil, že Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Pardubického kraje, Územní odbor [REDAKCE], Obvodní oddělení [REDAKCE] svým rozhodnutím č.j. [REDAKCE] ze dne 6. června 2012 vykázala dne 6.6.2012 v 15:00 hodin odpůrce ze společného obydlí v bytovém domě čp. [REDAKCE] v obci [REDAKCE], okres [REDAKCE], tj. bytu ve [REDAKCE] nadzemním podlaží na levé straně od schodiště. Jedná se o byt rodiny [REDAKCE] který je obýván společně s navrhovatelkou a nezletilými dětmi. Odpůrce byl vykázán i z bezprostředního okolí tohoto domu v okruhu 100 m od bytového domu včetně společných prostor v bytovém domě čp. [REDAKCE] (půda, kotelna, kolárna, zahrada). Spisem Okresního soudu v Ústí nad Orlicí sp. zn. 6 C 6/2012 bylo dále doloženo, že navrhovatelka podala v lednu roku 2012 žalobu o rozvod manželství účastníků, přičemž ve věci dosud nebylo rozhodnuto.

Okresní soud na základě shora popsaných důkazů dospěl k závěru, že navrhovatelka prokázala svá tvrzení uvedená v návrhu na vydání předběžného opatření, tj. že je ze strany odpůrce opakovaně fyzicky napadána, je jí vyhrožováno, je pod psychickým i fyzickým nátlakem odpůrce. Uzavřel, že v daném případě jsou splněny všechny zákonné podmínky pro vydání takového předběžného opatření, neboť jsou splněny všechny 4 znaky domácího násilí, tj. opakovanost a dlouhodobost, eskalace, neveřejnost a jasnost rolí. Jedná se o vážnost situace, kdy navrhovatelka jako ohrožená osoba je vystavována opakovanému ataku ze strany odpůrce, a to dlouhodobě. Soud návrhu navrhovatelky vyhověl, neboť je zde dána důvodná obava, že se bude opakovat shora popsané chování odpůrce vůči navrhovatelce. Jedná se o opakující se stále trvající protiprávní jednání odpůrce a jsou tak splněny všechny zákonem stanovené podmínky pro vydání předběžného opatření podle § 76b o.s.ř. Vzhledem k tomu, že Policie České republiky vykázala odpůrce ze společného obydlí na dobu 10 dnů rozhodnutím ze dne 6. června 2012, lhůta podle jejího rozhodnutí skončí dnem 16.6.2012. Ode dne následujícího, tj. od 17.6.2012, poběží lhůta v trvání jednoho měsíce podle tohoto předběžného opatření a skončí dnem 17. července 2012.

Odpůrce podal proti usnesení okresního soudu včas odvolání. Uvedl, že popis událostí ze společného života účastníků, na jehož základě soud vyhověl návrhu na vydání předběžného opatření, se buď nezakládá na pravdě, případně k těmto událostem vůbec nedošlo. Soud mu však nedal příležitost se ke lživým tvrzením navrhovatelky vyjádřit a uvést tak věc na pravou míru. Odpůrce v odvolání přednesl svoji verzi průběhu manželství účastníků, které se podle

něho ocitlo v krizi zejména v důsledku jeho zdravotních problémů, které poznamenaly dosavadní průběh jejich života. Uznal, že občas reagoval podrážděně, ale navrhovatelka ho provokovala, často reagovala vznětlivě až hystericky a uchýlovala se k citovému vydírání svých nejbližších včetně dětí účastníků. Tyto konflikty vedly k ukončení intimního soužití účastníků, ale odpůrce na navrhovatelku nikdy nenaléhal tak, aby dosáhl svého za použití násilí. Obvinění jeho osoby v tomto směru jsou smyšlená a odpůrce šokovala. Navrhovatelka by nikdy takové chování neakceptovala a ihned by vše řešila přes příčné instituce. Odpůrce v odvolání potvrdil, že konflikty mezi účastníky nabývaly na četnosti, ale jednalo se o drobné strkanice, které iniciovala navrhovatelka a on se pouze bránil její agresi. Takto v září 2011 utrpěl zlomeninu žebra, což dokládá lékařská zpráva připojená k odvolání. Pokud by ho policie či alespoň soud prvního stupně vyslechli, rozhodně by nemohli dojít k závěru, že agresorem a tedy osobou, která má být vykázána ze společného obydlí, je odpůrce. Odpůrce dále podrobně popsal konflikt, k němuž došlo mezi účastníky dne 1.6. 2012. Měl s dětmi naplánován výlet do Paříže, ale navrhovatelce oznámil, že jedou do [REDAKCE], aby mu tento úmysl nepřekazila. Navrhovatelka se však před jejich odjezdem dostavila domů, viděla dva sbalené kufry a začala dělat scény. Odpůrce byl i v časovém tlaku, a proto navrhovatelku strčil do místnosti a zavřel, kategoricky však vylučuje, že by přitom utrpěla nějaké zranění. V pondělí se s dětmi řádně vrátil domů a v úterý 5.6. byla situace též klidná. Jestliže má být opatření policie o vykázání údajného agresora ochranným opatřením ve vztahu k osobě ohrožené domácím násilím, zcela zde chybí znak bezprostředního ohrožení, které by takový drastický zásah do práva odpůrce na obydlí mohl ospravedlnit. Postup policie i soudu proto odpůrce vnímá jako hrubé porušení jeho práva na spravedlivý proces. Odpůrce navrhl, aby odvolací soud usnesení okresního soudu změnil tak, že návrh na vydání předběžného opatření bude zamítnut a navrhovatelce bude uloženo nahradit mu náklady řízení. K odvolání připojil zprávu o jeho lékařském ošetření v chirurgické ambulanci v [REDAKCE] ze dne 20.9. 2011 poté, kdy narazil pravou polovinou hrudníku na roh postele, když jej [REDAKCE] srazila na postel, a utrpěl zavřenou zlomeninu žebra. Dále připojil úřední záznam o podaném vysvětlení, které učinil na policii dne 6.6. 2012 jeho otec poté, kdy se dozvěděl o vykázání odpůrce z bytu a o trestním oznámení navrhovatelky vůči odpůrci.

S ohledem na okolnost, že délka trvání předběžného opatření byla stanovena do 17.7. 2012, odvolací soud nejprve ověřil, zda došlo k jeho prodloužení, tj. zda se odvolání odpůrce nestalo bezpředmětným. Dotazem na Okresní soud v Ústí nad Orlicí zjistil, že navrhovatelka podala dne 13.7. 2012 návrh na prodloužení předběžného opatření, na jehož základě bylo usnesením č.j. 0 Nc 5107/2012-8 ze dne 16.7. 2012 předběžné opatření č.j. 0 Nc 5103/2012-9 ze dne 13. 6. 2012 prodlouženo do 31.12. 2012. Proto věcně přezkoumal odvoláním napadené rozhodnutí, a to bez nařízení jednání (§ 214 odst. 2 písm. c/ o.s.ř.). Odvolání shledal opodstatněným.

Podle § 75c odst. 4 o.s.ř. je pro předběžné patření rozhodující stav v době vyhlášení (vydání) usnesení soudu prvního stupně. Znamená to mimo jiné, že odvolací soud nemůže přihlídnout k tvrzením, k listinám nebo k dalším důkazům, které soud prvního stupně neměl k dispozici v době vyhlášení (vydání) svého usnesení, a to bez zřetele k tomu, který z účastníků je uvádí nebo předkládá. Je proto nezbytné, aby prvoinstanční soud pečlivě zvažoval, zda jsou podmínky pro nařízení předběžného opatření splněny, a to tím spíše v případech předběžných opatření podle § 76b o.s.ř., kdy se jedná o významný zásah do

právního postavení odpůrce a do jeho ústavně garantovaného práva na obydlí. Zákon nepředpokládá, že by soud měl provádět při rozhodování o nařízení předběžného opatření dokazování. Předběžné opatření ovšem může být nařízeno až tehdy, bylo-li prokázáno, že existuje potřeba upravit zatímně poměry účastníků, přičemž ostatní rozhodné skutečnosti musí být alespoň osvědčeny a musí se tedy jevit alespoň jako pravděpodobné (srov. Drápal, Bureš a kol.: Občanský soudní řád. Komentář. I. díl. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2009. str. 423; sp. zn. IV. ÚS 637/05 z 7. února 2006). Všechny okolnosti, které jsou významné pro rozhodnutí o předběžném opatření se tedy musí podávat z návrhu nebo z listin, které byly k návrhu připojeny, popřípadě byly soudu jinak předloženy. K nařízení předběžného opatření podle § 76b o.s.ř. však nepostačuje jen potřeba zatímní úpravy poměrů účastníků, ale musí být splněny další předpoklady. K návrhu na předběžné opatření podle tohoto ustanovení je oprávněna pouze fyzická osoba, jejíž život, zdraví, svoboda nebo lidská důstojnost jsou ohroženy vážným způsobem (§ 76b odst. 1 o.s.ř.). Požadavek na ohrožení „vážným způsobem“ je třeba chápat jako projev výjimečnosti ochrany poskytované v tomto případě prostřednictvím předběžného opatření a nelze tolerovat jeho nařízení v případě, že by docházelo k ohrožení života, zdraví, svobody nebo lidské důstojnosti „jiným než vážným způsobem“ (Bureš a kol.op.cit. str. 455).

V přezkoumávané věci odvolací soud dospěl k závěru, že navrhovatelka osvědčila jí tvrzené rozhodné skutečnosti o způsobu soužití účastníků, o jejich manželských konfliktech i o psychickém a fyzickém nátlaku odpůrce na ni a sexuálním vydírání z jeho strany. Učinila tak připojením úředního záznamu Policie České republiky, Obvodní oddělení v [REDAKCE] ze dne 6. června 2012, v němž podala vysvětlení ve věci podezření odpůrce ze znásilnění. Před podáním předmětného vysvětlení byla navrhovatelka orgány policie poučena podle § 158 odst. 8 tr. řádu o povinnosti vypovídat pravdu a nic nezamlčet a označila řadu osob, které by mohly její situaci či volání o pomoc dosvědčit. Ani odvolací soud tedy nemá důvod pochybovat o věrohodnosti tvrzení navrhovatelky ohledně chování odpůrce vůči ní, která budou následně prověřována orgány činnými v trestním řízení. Přesto však odvolací soud nesdílí závěr prvoinstančního soudu, že navrhovatelka prokázala potřebu zatímní úpravy poměrů účastníků jí navrženým a soudem zcela akceptovaným způsobem, t.j. vykázaním odpůrce ze společného obydlí a uložením zákazu setkávání se s ní.

Ustanovení § 76b o.s.ř. je ustanovením sloužícím na ochranu proti domácímu násilí. Pojem „domácí násilí“ není v platné právní úpravě nijak vymezen, dá se však identifikovat podle čtyř znaků uvedených v odůvodnění prvoinstančního soudu, jimiž jsou 1) opakovanost a dlouhodobost, 2) eskalace, 3) neverejnost a 4) blízkost osob a jasnost jejich rolí. Aby se jednalo o domácí násilí, proti němuž lze zakročit nařízením předběžného opatření podle § 76b o.s.ř., musí být všechny 4 znaky splněny současně. V přezkoumávané věci však odvolací soud na základě vylíčení rozhodných skutečností navrhovatelkou a jí předložených důkazů dospěl k závěru, že v době nařízení předběžného opatření okresním soudem nebyl splněn znak eskalace domácího násilí ani znak jasnosti rolí. Z podrobného vylíčení průběhu manželství v návrhu na nařízení předběžného opatření se sice podává obvyklý model narůstání domácího násilí ze strany odpůrce, t.j. že nejprve začalo ohrožování její lidské důstojnosti a následně ohrožování jejího zdraví, avšak konkrétní situace, k nimž takto docházelo, popisuje pouze v období předcházejícím podání návrhu na rozvod v lednu 2012, kdy si účastníci mezi sebou upravili užívání jednotlivých místností v bytě. Intenzitu útoku, k němuž mělo vůči ní ze strany

odpůrce dojit dne 17.2. 2012, navrhovatelka v úředním záznamu o podání vysvětlení ze dne 17.2. 2012 popsala tak, že jeho příčinou byla péče o děti účastníků, přičemž „k hádce došlo v [redacted] jejich bytu, kdy následně se přesunuli přes chodbu do ložnice. Došlo k drobné strkanici, ale ke zranění nedošlo, lékařské ošetření nežadá. Paní [redacted] měla odřené koleno“. Podle vlastního popisu navrhovatelky se tedy evidentně nejednalo o akt domácího násilí ze strany odpůrce vůči ní, tím méně sexuálně motivovaného, ale o hádku bývalých partnerů ohledně péče o jejich děti, která postrádala atribut jasně vymezených rolí útočnicka a oběti. Stejně tak podle přesvědčení odvolacího soudu nelze za akt domácího násilí označit ani událost, k níž došlo v bytě účastníků dne 1.6. 2012, neboť konflikt byl vyvolán okolnostmi odjezdu odpůrce s dětmi na výlet a nejednalo se o cílený útok agresora vůči oběti. Pokud se jedná o intenzitu fyzického napadení navrhovatelky v tento den odpůrcem, které odpůrce zcela popírá, odvolací soud o ní má navíc určité pochybnosti s ohledem na okolnost, že navrhovatelka v úředním záznamu o podaném vysvětlení dne 6.6. 2012 uvedla, že „druhé ošetření bylo v sobotu dne 2.6., kdy jsem měla pohmožděný krk z jeho držení a napadení“, avšak k důkazu připojila zdravotní záznam vystavený praktickou lékařskou [redacted] dne 8.6. 2012 na žádost navrhovatelky, podle něhož u ní byla pacientka ošetřena dne 4.6. 2012, udávala, že ji před 2 dny napadl [redacted], chytil ji pod krkem, obj. hematomy nejsou patrné.“ Aktuálním podnětem pro podání trestního oznámení na odpůrce, které vyústilo v rozhodnutí policie o jeho vykázaní z obydli na dobu 10 dnů, pak pro navrhovatelku podle jejího vyjádření mělo být, že jí dne 6.6. ráno řekl, „že kdyby mi chtěl jednu vypálit, takže by mi vypálil takovou, že už bych nevstala. To už jsem měla obavu, že by to mohl myslet vážně a skutečně mi ublížit vážněji, pochopila jsem, že když na něj zavolám policii, že si z toho nic nedělá a pořád se tomu jen směje“. Je tedy zřejmé, že dne 6.6. 2012 ani v období nejméně 6 měsíců před tímto datem se neopakovala v domácnosti účastníků žádná ze situací popsaných navrhovatelkou z období před podáním návrhu na rozvod, při nichž ji odpůrce cíleně psychicky týral, fyzicky napadal a vynucoval na ní přes její nesouhlas sexuální styk. Konflikty, k nimž mezi účastníky dochází po zahájení řízení o rozvod manželství, mají povahu partnerských konfliktů, které nejsou v průběhu rozvodových řízení neobvyklé, avšak již nesplňují atributy domácího násilí.

Se zřetelem k výše uvedenému dospěl odvolací soud na rozdíl od prvoinstančního soudu k závěru, že v současné době již není vážně ohrožen život, zdraví, svoboda ani lidská důstojnost navrhovatelky. Jí před orgány policie popsané ponižování, fyzické napadání a nucení k sexu ze strany odpůrce ustalo nejpozději s podáním návrhu na rozvod účastníků v lednu 2012, když konflikty, k nimž došlo poté, již nenaplňují charakter domácího násilí s jasně vymezenými rolami a jeho eskalací. V současné době proto podle přesvědčení odvolacího soudu není dán objektivní důvod, pro který by mělo být takto významným způsobem zasaženo do práva odpůrce na obydli. Odvolací soud chápe obavu navrhovatelky z dalšího soužití v bytě účastníků poté, kdy dne 6.6. 2012 učinila oznámení na policii, které je nyní předmětem šetření orgánů činných v trestním řízení, tato skutečnost však sama o sobě pro poskytnutí ochrany podle § 76b o.s.ř. nepostačuje. Na druhou stranu nelze přehlédnout, že účastníci dosud vedou řízení o úpravu poměrů k jejich nezletilým dětem, přičemž součástí práva na spravedlivý proces je zásada „rovnosti zbraní“. Vykázání odpůrce ze společné domácnosti pak nesporně jeho postavení v tomto řízení oslabilo.

Odvolací soud proto ze všech shora uvedených důvodů změnil usnesení okresního soudu za použití § 220 odst. 1 o.s.ř. per analogiam tak, že návrh na nařízení předběžného opatření podaný navrhovatelkou dne 13.6. 2012 zamítl.

Odpůrce byl v řízení úspěšný, má proto vůči navrhovatelce právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů (§ 142 odst. 1, § 224 odst. 1 a 2 o.s.ř.). V řízení před okresním soudem mu žádné náklady nevznikly, proto nebylo právo na jejich náhradu přiznáno žádnému z účastníků. V odvolacím řízení odpůrce zaplatil soudní poplatek ve výši 1.000 Kč a v souvislosti s právním zastoupením má nárok na odměnu za řízení v jednom stupni v sazbě 3.000 Kč (§ 9 vyhl. Č. 484/2000 Sb.), k níž náleží 2x paušální náhrada hotových výdajů po 300 Kč (převzetí zastoupení, sepis odvolání - § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb.) a náhrada DPH ze součtu těchto částek 3.600 Kč ve výši 720 Kč. Navrhovatelce proto bylo uloženo nahradit odpůrci náklady odvolacího řízení v celkové výši 5.320 Kč. Lhůta k plnění jí byla stanovena podle § 160 odst. 1 o.s.ř., určení platebního místa se opírá o § 149 odst. 1 o.s.ř.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení není přípustné dovolání.

V Hradci Králové dne 7. srpna 2012

JUDr. Alena Svobodová, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:

